

КОНСПЕКТ ПО РИМСКО ЧАСТНО ПРАВО

1. Значение и предмет на дисциплината Римско частно право.
2. Периодизация в развитието на римската държава и право
3. Характеристика на Римското право и извори за изучаването му.
4. Кодификации. Компиляцията на император Юстиниан в VI в.
Рецепция на РП.
5. Положение на личността в римското право. Правоспособност и дееспособност. Свободни и роби. Римски граждани и чужденци. Юридически лица в римското право.
6. Брак и развод по римското класическо право. Лично и имуществено положение на членовете на римската фамилия. Настойничество и попечителство.
7. Юридически факти. Придобиване, изменение и изгубване на правата в римското право. Правният акт. Недействителност.
8. Съдебна защита на правата в римското право. Съдоустройство в древния Рим.
9. Иск. Съдебно решение. *Res iudicata*.
10. Легисакционна процедура. Формуларна процедура. Служебен когнитивен процес в древния Рим.
11. Вещни права. Видове вещи.
12. Владение. Същност и елементи. Защита на владението.
13. Право на собственост. Същност и съдържание.
14. Видове собственост в древния Рим. Ограничаване на правото на собственост. Съсобственост.
15. Способи за придобиване на право на собственост. Защита на собствеността.
16. Вещни права върху чужда вещ. Сервитути. Право на строеж. Дългосрочна поземлена аренда. Вещни обезпечения.
17. Същност, характер и източници на облигационните отношения. Класификация.
18. Промяна в страните и предмета на облигационното отношение. Гаранции за изпълнение.
19. Изпълнение на облигационното отношение. Погасяване на облигационното отношение независимо от изпълнението.
20. Неизпълнение на облигационното отношение. Забава.

21. Договорът като източник на облигационни отношения. Елементи на договора.
22. Ритуални, устни и писмени формални договори.
23. Реални договори. Обикновен заем. Заем за послужване. Влог. Залог.
24. Консенсуални договори: покупко-продажба.
25. Консенсуални договори: наем.
26. Консенсуални договори: дружество, поръчка.
27. Ненаименовани договори. Съглашения /пактове/.
28. Квazиконтракти. Водене на чужда работа без поръчка. Плащане на недължимото. Други квazиконтракти.
29. Деликти и квazиделикти.
30. Наследство и наследяване: наследяване по завещание и по закон.

Задължителна литература:

- Андреев, М., Римско частно право, С., 1975.
 Чолов, Р., Римското частно право, "Сиела", С., 2000.
 Допълнителна литература:
 Базанов И., Римско право, т.1-2, С.1940;
 Жирар П.Ф., История и система на Римското право, т. I-III, С.1914-1915;
 Момзен Т., Римска история, т. I-III, С.1999-2000;
 Перетерский И., Всеобщая история государства и права. Ч. I. Древний мир, вып. II, Древний Рим, Москва 1945;
 Gaudemet J., Le Droit privé romain, Paris 1974 ;
 Guarino A., Diritto privato romano, Napoli 1988 ;
 Kaser M., Romisches Privatrecht, Munchen 1983 ;
 Kunkel W., Romische Rechtsgeschichte, Weimar 1964;
 Murhead J., Historical Introduction to the Private Law of Rome, London 1958 ;
 Schultz F., Classical Roman Law, Oxford 1954 ;
 Talamanka M., Storia del diritto romano, Torino 1985 ;
 Volterra E., Istituzioni del Diritto romano, Roma 1986.

Монографии, студии и статии

- Андреев М., Римското право в България, в ГСУ ЮФ 56 (1965);
 Андреев М., Римското право и славянската Еклога, в: ГСУ ЮФ 50 (1959);
 Андреев М., Поземлената собственост в най-древното Римско право, сп. "Правна мисъл", 4 (1959);

- Андреев, М., Недвижимата собственост в Рим преди Дванадесетте таблици, ГСУ ЮФ, 45 (1952.);
- Андреев, М., Съдържание на правото на собственост в най-древното римско право, сп. "Правна мисъл" 2 (1972);
- Андреев М., Предмет на гражданския процес в класическото римско право, ГСУ ЮФ, 42 (1946-1947);
- Андреев М., Решителната клетва в класическото римско право, в ГСУ ЮФ 42 (1948);
- Андреев М., Погасителното действие на *litis contestatio*, в ГСУ ЮФ 43 (1948);
- Андреев М., Развод и *adulterium* в класическото римско право, С. 1954;
- Венедиков П., *Naturalis obligatio* в класическото право, ГСУ ЮФ 28 (1932-1933);
- Венедиков П., Понятието *furtum*, в ГСУ ЮФ 36/част III (1941);
- Чолов Р., Цена и собственост при древноримската покупко-продажба, С. 1986;
- Чолов Р., Към въпроса за възникване на договора за покупко-продажба в Римското право, ГСУ ЮФ 77 (1984);
- Чолов Р., Произход на договора за наем на работа в Римското право, ГСУ ЮФ 70 (1977);
- Чолов Р., Понятието "работа" (*opera*) в Римското право, в сп. Правна мисъл 2(1980);
- Чолов Р., Някои аспекти на изследването на римското право и значението му при критиката на буржоазните правни теории, в сп. Социалистическо право, 3 (1978);
- Новкиришка М., Дългосрочните поземлени отношения в римското право, С., 2000
- Новкиришка М., Правната регламентация на емфитевзата в римското право, С., 2000;
- Новкиришка М., Пекулият в римското право, С. 2000;
- Новкиришка М., Поземленият прекариум в следкласическото римско право, в: сп. Съвременно право, 1991, кн.1,
- Новкиришка М., Произход на емфитевзата в римското право в: ГСУ ЮФ т.85 от 1992 г.,
- Новкиришка М., Поземлените концесии в римското право, в: сп. Правна мисъл, 1996, кн.2,
- Новкиришка М., Поземлените концесии в античните правни системи, в: сп. Правна мисъл, 2000, кн.2,
- Новкиришка М., За гръцкия произход на римската емфитевза, в: сп. Съвременно право, 2000, кн.3
- Новкиришка М., Наемът на вектигален имот, в: сб. Юридически свят, 2000, кн.2,

Новкиришка М., Пекулият като форма на участие на роби и подвластни в търговията, в: сп. Търговско право, 2000, кн.3.

Пиперков Т., Законът на Дванадесетте таблици и конфликтът между патриции и плебеи, в сп. Съвременно право, 3-4 (1999);

Танев К. – Папирус Р. Vindob. G. 19792 = SB VI, 9571– пример за морски заем от елинистически вид, в сп. Съвременно право, 6(2001);

Танев К. – Залозите и ипотеките - пример за приемствеността в правното мислене, в сп. Съвременно право, 5(2001);

Костова М., Правна филология: *res publica*, сп.Съвременно право,1999, кн.5.

Костова М., *Res publica* на Цицерон означава правова държава. Годишник на Варненски Свободен Университет, т.І, 1999.

Костова М., *Res publica* на Цицерон, Сиби, 2000,

Костова М., Лингвистически анализ на *contractus* като *terminus technicus* в езика на римското класическо право, ГСУ, т.78, год.84.

Костова М., Цицерон - За държавата, За законите, изд. Софи - Р, 1994 г.

Хаусманингер, Х., Римско вещно право – Casebook, Сиби, 2000.

Хаусманингер, Х., Римско облигационно право – Casebook, Сиби, 2002.

Лектор:

проф. д-р Мария Костова